



Izložene fotografije su iz fotodokumentacije RTB-a Bor, kolekcije Francuskog društva Borskih rudnika i privatnih kolekcija Miroslava Radulovića, Ljubomira Markova, Radmile Ležajić, Andre Dragašanića, Miroslava Jovanovića. Autori fotografija su: Đuro Kolovratar, Dragoljub Mitić, Bajram Saljević, Ljubomir Markov, Andra Dragašanić, Mark Nozeman, Miroslav Jovanović i nepoznati autori. Izložene su i reprodukcije razglednica iz fonda Zavičajnog odeljenja. Izložba je realizovana u okviru projekta Digitalizacije neknjižne građe, kulturne i javne delatnosti Narodne biblioteke Bor, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Opštine Bor.

Narodna biblioteka Bor, mart 2013.  
za izdavača: Vesna Tešović  
autor teksta: Dragan Stojmenović  
štampa: TAURUS



Nakon pronalaska rude, prodaje koncesija, osnivanja Francuskog društva Borskih rudnika, početka eksploatacije prvih rudnih tela, pokretanja proizvodnje bakra i formiranja Stare kolonije i naselja u kojem su se nastanili francuski kolonisti i radnici, koja je imala svoju klasnu, proizvodnu, socijalnu, etničku i prostornu strukturu, naselje se dalje širilo ka jugu. Društvene i ekonomske promene započele su proces menjanja odnosa čoveka prema sebi, prostoru i vremenu. U tom smislu proces ne podrazumeva nužno i progres, nego hronološki ili dijahroni sled događaja ili odnosa, koji su podložni najrazličitijim interpretacijama, koje ne moraju da dovedu do zaključka ili rešenja, već mogu da problematizuju temu koja otvara pitanja i omogućava njeno sagledavanje sa više strana. Tematizacija određenog prostora omogućava fokusiranje na procese u okviru određene sredine koji su u tim vremenskim periodima i kontekstima imali posebne karakteristike i značenja, koja se mogu različito tumačiti. Upravo se u središtu tih promena odvijao život, jednako kao i danas... Pokušaj sagledavanja sadržaja, koji je između životnog prostora i sistemske urbanizacije, sećanja i savremenosti, ostaje nedorečen ili strateški zamagljen ideologijom ili tržišnom logikom, realnim potrebama ili politikama reprezentacije.

Prostor koji je uokviren izložbom obuhvata jednu celinu: od Rampe (sadašnja raskrsnicu ulica Đorđa Vajfer ta i Inž. Šisteka sa kružnim tokom, na kojem je od skoro spomenik Petru Radovanoviću), Trga oslobođenja, Gradske pijace, Potoka (potez od krivine ulice Đure Đakovića, parka kod zgrade Opštine Bor, Zanačkog centra, Gradskog parka, autobuske i železničke stanice), platoa Doma kulture i dela Nove kolonije do MZ Staro selište (ulice Albanske spomenice ili Čačanskih solitera). Period koji možemo pratiti kroz fotografsku građu je od tridesetih godina XX veka do 2009. g. Savremeno stanje tematizovaće se kroz nekoliko tribina, digitalnih projekcija, javnih vođenja kroz izložbu i interakcijom sa zavičajnim književnicima, sa ciljem da se dokumentuju sećanja, stavovi i razmišljanja odabranih stručnih lica, umetnika, sugrađana i najšire javnosti.

Ovom izložbom o Borskoj varoši ili Starom centru, tematskom selekcijom iz različitih kolekcija, pokušaćemo da ilustrujemo promene koristeći fotografsku građu Zavičajnog odeljenja. Fotografije će pratiti tekst i mapa Dragoljuba Đurovića Čuše, koji se čuvaju na Zavičajnom odeljenju... Sama rekonstrukcija i interpretacija uključivaće i druge relevantne izvore za pojedine slučajeve i vremenske periode, zabeležena sećanja sugrađana koji pamte pomenute prostore i aktivnu raspravu o savremenim promenama i tendencijama transformisanja tog prostora. Fotografije su skenirane u okviru projekta Digitalizacije neknjižne građe, kulturne i javne delatnosti... Zavičajnog odeljenja Narodne biblioteke Bor. Izložene fotografije čuvaće se kao poseban tematski album i celina, a odabrane su zbog slabe potpunosti fonda fotografijama na papiru koje kao motiv imaju pomenuti prostor, ali i na osnovu aktuelnosti same teme - talasima transformacija Starog centra, kao i težnji ka što opsežnijem razumevanju takvih procesa.

